

ODPOVEDE EURÓPSKEJ KOMISIE A ESVČ NA OSOBITNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV

„PODPORA EUROPOLU V BOJI PROTI PREVÁDZAČSTVU MIGRANTOV: CENNÝ PARTNER, ALE NEDOSTATOČNÉ VYUŽÍVANIE ZDROJOV ÚDAJOV A MERANIE VÝSLEDKOV“

ZHRNUTIE

I. V Európskej migračnej agende z roku 2015¹ sa boj proti prevádzkačstvu migrantov identifikoval ako ústredný bod opatrení.

V Novom pakte o migrácii a azyle zo septembra 2020² sa predpokladá posilnenie boja proti prevádzkačstvu migrantov prostredníctvom nového akčného plánu EÚ na roky 2021 – 2025, ktorý bude zameraný na boj proti zločineckým sieťam a v súlade so Stratégiou EÚ pre bezpečnostnú úniu posilní spoluprácu a podporí prácu orgánov presadzovania práva v boji proti prevádzkačstvu migrantov, ktoré často súvisí aj s obchodovaním s ľuďmi. Akčný plán bude vychádzať z práce Europolu a jeho Európskeho strediska pre boj proti prevádzkačstvu, ako aj z práce agentúry Frontex, Eurojustu a Agentúry EÚ pre odbornú prípravu v oblasti presadzovania práva. Nové opatrenia a posilnená spolupráca medzi agentúrami sa budú zaoberať výzvami v oblasti finančného vyšetrovania, vymáhania majetku a podvodov v oblasti dokladov, ako aj novými javmi, ako je digitálne prevádzkačstvo.

Boj proti prevádzkačstvu je spoločnou výzvou, ktorá si vyžaduje medzinárodnú spoluprácu a koordináciu, ako aj účinné riadenie hraníc. Nový akčný plán EÚ proti prevádzkačstvu migrantov bude stimulovať spoluprácu medzi EÚ a tretími krajinami prostredníctvom cielených partnerstiev v boji proti prevádzkačstvu v rámci širších partnerstiev s kľúčovými tretími krajinami. To bude zahŕňať podporu krajín pôvodu a tranzitu pri budovaní kapacít, pokiaľ ide o rámce presadzovania práva a operačné kapacity, a podporu účinných opatrení policajných a justičných orgánov.

EÚ tiež zlepši výmenu informácií s tretími krajinami a činnosť v teréne prostredníctvom podpory spoločných operácií a spoločných vyšetrovacích tímov, ako aj informačných kampaní o rizikách neregulárnej migrácie a o legálnych alternatívach. Agentúry EÚ by tiež mali intenzívnejšie spolupracovať s partnerskými krajinami. Europol posilní spoluprácu s partnermi západného Balkánu a Komisia a Europol budú pracovať na podobných dohodách s Tureckom a ďalšími krajinami v susedstve. Komisia to zahŕnie aj do spolupráce s Africkou úniou (AÚ).

Misie a operácie spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky zohrávajú významnú úlohu aj pri podpore úsilia Europolu (a iných agentúr) o riešenie migračných výziev mimo vonkajších hraníc EÚ, a to na mori, v centrálnom Stredozemí, ako aj v kľúčových krajinách odchodu alebo tranzitu v Afrike, ktoré sú postihnuté prevádzkačstvom a obchodovaním s ľuďmi.

Práve v tejto súvislosti Komisia a ESVČ vítajú túto osobitnú správu Európskeho dvora audítorov, pretože môže prispieť k zvýšeniu informovanosti o tom, že Europol potrebuje kapacity a nástroje na účinnú podporu členských štátov v boji proti prevádzkačstvu migrantov v kontexte boja proti závažnej trestnej činnosti a terorizmu.

V. Komisia súhlasí s Európskym dvorom audítorov, že proces uzatvárania medzinárodných dohôd s prioritnými krajinami mimo EÚ je náročný, a potvrdzuje, že narazila na problémy. Komisia sa však domnieva, že sa dosiahol aj pokrok.

PRIPOMIENKY

¹ COM(2015) 240 final.

² COM(2020) 609.

24. b) Komisia súhlasí s Európskym dvorom audítorov, že proces uzatvárania medzinárodných dohôd s prioritnými krajinami mimo EÚ je náročný, a potvrdzuje, že narazila na problémy. Komisia sa však domnieva, že sa dosiahol aj pokrok. V tejto súvislosti a v nadväznosti na to, že Rada v roku 2018 vydala osem mandátov na rokovania s krajinami Blízkeho východu a severnej Afriky³ a Tureckom, Komisia začala rokovania s Tureckom, ktoré značne pokročili. Pokiaľ ide o ostatné krajiny, Komisia je v úzkom kontakte s príslušnými orgánmi na rôznych úrovniach, ale stretáva sa s ťažkosťami, pokiaľ ide o posun smerom k formálnemu otvoreniu rokovaní.

30. Podľa článku 25 ods. 1 nariadenia o Europole sa prenosy osobných údajov z Europolu do tretích krajín môžu uskutočňovať na základe zistenia primeranosti podľa článku 36 smernice (EÚ) 2016/680, medzinárodnej dohody uzavretej medzi Úniou a treťou krajinou podľa článku 218 ZFEÚ, ktorá obsahuje primerané záruky, pokiaľ ide o ochranu súkromia a základných práv a slobôd fyzických osôb, alebo na základe dohody o spolupráci umožňujúcej výmenu osobných údajov uzatvorenej pred 1. májom 2017 medzi Europolom a danou treťou krajinou alebo medzinárodnou organizáciou v súlade s článkom 23 rozhodnutia 2009/371/SVV.

Okrem toho nariadenie o Europole umožňuje prenosy od prípadu k prípadu na základe osobitných výnimiek podľa článku 25 ods. 5 a 6.

Mandáty vydané Radou zahŕňajú osobitné usmernenia na zabezpečenie primeranej úrovne záruk ochrany údajov v súlade s platnými právnymi predpismi a judikatúrou. Keďže každá z krajín vykazuje rôzne úrovne ochrany základných práv vrátane ochrany údajov, rokovania s konkrétnymi krajinami môžu viesť k rôznym výsledkom.

34. Útvar SIRENE v Europole umožní agentúre zachytiť a uchovávať relevantné informácie o terorizme a iných závažných trestných činoch, uľahčiť operačnú, taktickú a strategickú analýzu teroristov a páchatel'ov závažnej trestnej činnosti a prispieť k posilneniu úlohy Europolu ako informačného centra o trestnej činnosti.

Komisia navrhla, aby Europol mohol po konzultácii s členskými štátmi vkladať údaje o podozrení zo zapojenia štátneho príslušníka tretej krajiny do trestného činu, ktorý patrí do pôsobnosti Europolu, do Schengenského informačného systému⁴.

35. V Stratégii EÚ pre bezpečnostnú úniu z roku 2020 sa uznáva, že Interpol, ktorý je jednou z najväčších medzivládnych organizácií kriminálnej polície, zohráva dôležitú úlohu pri posilňovaní spolupráce a výmeny informácií. Ako bolo oznámené v programe boja proti terorizmu [COM(2020) 796 final, 9.12.2020], Komisia prijala odporúčanie Rade o poverení začať rokovania s Interpolom. Jedným z cieľov návrhu Komisie je výmena informácií medzi Europolom a Interpolom a prístup do databáz Interpolu.

45. Komisia súhlasí s pripomienkou Európskeho dvora audítorov, že Europol mohol poskytovať operačné osobné údaje agentúre Frontex, až keď nadobudlo účinnosť nariadenie (EÚ) 2019/1896 (pozri článok 90), zatiaľ čo prenos údajov z agentúry Frontex do Europolu už bol možný na základe nariadenia o agentúre Frontex z roku 2016.

³ Blízky východ a severná Afrika (MENA).

⁴ Ďalšie informácie sú k dispozícii v návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2016/794, pokiaľ ide o spoluprácu Europolu so súkromnými subjektmi, spracúvanie osobných údajov Europolom na podporu vyšetrovania trestných činov a úlohu Europolu v oblasti výskumu a inovácií [COM(2020) 796 final, 9.12.2020].